

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 52.

Luni, 24. Decembrie.

1845.

РОМЪНИ ДА D. A. de Gerando.

(Джкелере асгьдате)

Дж кап 9 ятъ кѣм дескрие D. Gerando пе зп сътеап каре лѣ интересат: „Ѣн ромън трекунд пе ачї (пе ла Пеатра Капреї апроане де Бѣлград) стете шї прївї ла ної кѣ мїраре. Ної дѣ дѣвїаръм кѣ пѣне, кѣ вїн шї кѣ слѣпїнѣ. Ел дѣ шї арѣкѣ ла пѣмънт топорѣл шї пѣлѣрїа подовїтѣ кѣ треї пене де пѣн. Ачеста ера зп жѣне фѣтмос де ані дѣззечї шї чїнчї, маре шї фѣкѣт вїне кѣ зп профїл (фїзїоломіе) де роман. Пе кап деа стѣнга пѣрта ел о кїкѣ де пѣр пегрѣ стрѣлѣчос. Кѣтамашаї ера пестрїгатѣ вогат. Ѣн врѣѣ рошѣ де лѣпѣ ера дѣчїнс песте латѣл шерпарїѣ де пеле, ла каре пѣрта тѣхрѣмї де тоате колоареле. Пе пептѣї лѣчѣа зп лѣпцїшор (заме) де оцел кѣ врео треїзечї инеле де арапѣ, дѣрѣїте де драгосте кѣм пе спѣнеа ел дела фетеле дїн сат. Ної дѣ вїетаръм сѣ вїе кѣ ної ла Кракѣѣ, знде дѣранїї дѣ ачѣеаш сѣарѣ ера сѣ факѣ зп салт (жок). „Ох! зїсе ел, еле п'ар венї кѣ мїне аша департе.“ Ел се рѣзїмїтѣ кѣ котеле пе о стѣкѣ, пѣсторашїї де капре се дѣшїрарѣ пе лѣпгѣ дѣпсѣл шї дѣ портѣл лор чел пїтореск ѣлада скѣтп. Кѣлѣрїшеа магіарѣ ера дѣ

формарѣ о грѣпѣ, кареа ста дѣ армонїе деплїнѣ кѣ сѣлѣватїка фѣрѣнсецѣ а ачелѣї лок.“

Дѣ ачелаш кап D. Автор дескрие зп маре пѣмѣр де антїчїтѣдї романе дїн дїнѣтѣрїле Бѣлградѣлї. — —

Ла кап 10 се апѣкѣ а дѣдѣче исторїа Корвїнїлор Хѣнїадѣщї шї о скрїе кѣ тѣлѣтѣ кѣлѣзѣрѣ шї интерес, дар вїда де знде се траг лїо кѣпоаще рѣѣ. — Тот аколо истореѣе шї ловїреа лѣї Стефан Баторї шї а лѣї Павел Кїнїжї кѣ Тѣрчїї дѣ „Кѣмпѣл пѣнеї“ спре Орѣдїе дѣколо. „Воїводѣл пѣсе пе сасї дѣ арїпа дреапѣтѣ, яр де резерѣвѣ дѣдѣрѣптѣл лор ашезѣ пе ромѣнї; сѣкѣїї формарѣ арїпа стѣпгѣ, яр ел дѣсѣш дѣ фѣрѣпѣа кѣлѣрїшеї армате се арѣкѣ дѣ чептрѣ (мїжлок). Сасїї дѣ чепѣрѣ атакѣл, шї апої се трасерѣ дѣдѣрѣпт ла ромѣнї, яр сѣкѣїї дѣ парѣа лор спрїжонїрѣ пе Тѣрчї. Де амеле пѣрцї се лѣптаѣ кѣ вїтежїе де о потрївѣ. Баторї се фолосї де ачест шїнѣт шї кѣ кѣлѣрѣдїї сѣї їсѣї асѣпрѣ. Атакѣл фѣ порочїт; ел спарсе шїрѣрїле дѣштанїлор, дар рѣнїт ла шесе локѣрї кѣзѣ де пе кал. Трансїлѣванїї крѣзѣрѣ кѣ ел е перѣвѣт, шї фѣрѣ а маї пѣдѣждѣї вїрѣїндѣ, хотѣрѣрѣ а шї вїнде ѣлада скѣтп. Кѣлѣрїшеа магіарѣ ера дѣ

перъндзіалъ, дѣлъ мѣи сасі ші ротъні ші
опт мѣи съккѣ зъчеа торці не къмпел де
лѣптъ; тѣрчїи адъпаді днтр'о сїнгѣръ чеатъ
ста гата а нїмїчі четїшоара крещїнілор,
кънд іатъ къ де пе дѣлме рѣсна сверът
рѣсвоїос ші тонърі де трїмвїде. Хъсарїи
впгѣрещї алерга пе деалѣрї дн жос, ко-
мъндаді де Павел Кїніжі. Тоці осташиї
се сїмдїрѣ днвїнеді де о нѣъ фѣрѣре спре
лѣптъ. . . Пъгънїи перънд патрѣзечї мѣи
фѣсерѣ сїліці а о лза ла фѣгъ. Еї фѣсерѣ
гонїді къ їздеалъ, шї дѣранїи армаді дн
гравъ вчїсерѣ пе къці скъпасерѣ де са-
вїеа осташилор. Днвїнгъторїи скъпарѣ мѣи
де ровїді, пе карїи тѣрчїи дї днкърѣкасерѣ
къ лацѣрї. . . .“

Ла кап 11 дн дрѣмѣл кътрѣ Златна
D. Церандо днтре алте мѣлте днсеампѣ
шї ачеаста: „Днтѣмплареа вої, къ пої
стетерѣм токма дїн пайнтеа впеї касе, ка-
реа ера пѣсъ преа фѣрѣмос лънгъ вп пѣ-
рѣѣ де мѣпте, днкъвїціѣратъ де рѣці. Ла
стрїгареа кочїшѣлѣї пострѣ: „Апъ!“ ешї
о ротънѣ фѣрѣмоасъ къ вп ѣлчеор фѣрѣмос
де фортъ етрѣскъ, *) де каре се тот маї
днтрѣвїе дн ачеастъ царѣ. Еа авеа фѣрѣ-
мосѣл порт ал лѣквїторїлор мѣптепї де
ла Златна: о днвѣлїтоаре алѣъ пѣсъ дн
фортъ де тѣрван, а къреї чѣкѣрї късѣді
къдеа пе вѣтѣрѣл стѣнг, шї де сѣпт кареа
се івїа о косїдѣ де пѣр пегрѣ, че тречеа
песте фѣрѣпте; тѣрѣцеле ла гѣт; къмашъ
къ мѣпечї лѣпці шї ларці, пе ла пептшї
ла коте късѣте къ рошѣ; вп пептѣрел де
целе, дескїе ла пепт шї днчїос къ вп брѣѣ

пестрїд де сѣпт каре къдеа дн жос дѣлме
кътрїнде де пѣпъзъ (?). Пїчоарелеї дн-
вѣлїте дн пѣпѣрѣ алѣъ легатъ къ къре-
леле опївчїлор. — Ротъна се апропїе де
пої къ окїї лѣсаді дн жос, пе dede съ
вем шї се депѣртѣ іарѣ. — О трѣсѣрѣ
де фѣрѣпте а карактерѣлѣї ачестор мѣптепї
есте оспїталїтатеа. Сѣпт вп арборе лънгъ
дрѣм вѣзѣѣ вп фелїс де лакрѣ де лемп.
Дїн пайнте ста дѣлъ ѣлчеоре, іар дїн дѣ-
рѣпт авїа пѣтеаї осевї ікоана фечореї преа-
кърате зѣгрѣвїтъ прост. Цїнѣтѣл ера де-
шерт. Нѣ тречеа нїмїні. Вп ѣлчеор ера
днкъъ пїп де апъ, челаламт гол. Чїне
леаѣ пѣс аколо? Еѣ пѣ щїеам. Пентрѣ
чїне ера днплате? Пентрѣ мїне, дакъ а-
веам тревѣндѣ. Ъмѣлнд еѣ къларе прїп
ачеї мѣпці ам афлат де мѣлте орї аша
ѣлчеоре. Днтр'о зі пѣтѣраїѣ впспрезече,
дїн каре мїашфї пѣтѣт стѣмпѣра сетеа. Ро-
тѣнїи ле днплатѣ дн тоатъ дїмїнеада пентрѣ
кълѣторїѣл, каре трече песте зі шї
поате е дѣшманѣл лор. Поате фї, къ ро-
тѣнїлор се фак мѣстрѣрї шї къ дрѣптѣл,
дар пе тоатъ днтѣмплареа тревѣе съ ер-
тѣм мѣлте ла оамепї ка ачещїа, карїи аѣ
о датїнѣ атѣт де евлавїоасъ шї оменѣа-
скѣ. — Маї днколо трекѣрѣм прїп вп еат.
Ротънїи се адѣнарѣ ла салт, къчї ера сѣр-
вѣтоаре. Фемеїле дн портѣл лор чел къ-
рѣдел ера фоарте фѣрѣмоасе. Бѣрѣвадіи къ
къмѣшї пестрїде шї къ чоаречї де пѣпѣ-
рѣ алѣъ десѣшѣра о їздеалъ де мїнѣне.
Еї пѣрта веде лѣпці, къ каре се аѣѣтѣ
дн ѣмѣлетеле лор спре а сѣрї песте пѣ-
раїе.“

Ла ачелаш кап 11 днкеїе деспре ро-
тѣнїи дїн мѣпціи Златнеї шї а Аврѣдѣлѣї:
„Дѣранїи ачестор мѣпці маї тоці сѣпт ро-

*) Етрѣрїа пѣтїре стрѣвѣе а впеї провинціи
дн Італіа пайнте де Хс. чел пѣдїп къ шепте
ѣвте де анї. Реч.

търпи. Ей се осевек де чеїлалді конпаціо-
палї аї лор прин о маї маре търіе де ка-
рактер, прин зн спирт маї віоїз шї прин
о преа'всемпатъ фрѣтсецъ де фісіонотїї.
Ромънїї дн порѣл Трансілванїї сѣпт ка
ваї де еї; дар ачеїї де аїчі, карїї прин
лѣрѣл лор ш'аї кѣщїгат де маї тѣлт тїмп
авере шї лїбертате маї маре, вѣдеск трѣ-
сѣрї де карактер кѣ тотѣл пѣѣ. Еї пѣ-
зеск о маре чїнсте кѣтрѣ фемеї, кѣтрѣ
каре се поартъ кѣ чеа маї маре вѣрѣаре.
Дн сѣ тревзе сѣ спїнем рѣѣл ка шї вѣ-
пѣл. Бѣрѣадїї сѣпт їзвїторї де рѣсѣвпаре
шї крѣпченї дн рѣсѣвпареа лор. Амвїї
паїнташї а їнспекторѣлвї дн Вѣлкої, дела
каре ам ачесте амѣрѣате фѣсерѣ вчїшї
де еї. „Шї Ота пѣ те темї де нїмїк?“
дн днтреваїѣ еѣ. „Нѣ,“ днї рѣспїнсе ел,
„еѣ сѣпт стрѣнс, дар дрепт.“ Ынеорї дн-
сѣ шї дерегѣторїї карїї пѣї асѣпреск кѣ
недрептате, дн кѣ се афлѣ дн перїкол дн
партеа лор. Не кѣнд тѣ афлат еѣ ла
Вѣлкої, маї тѣлді вѣїешї кѣѣта прїлеж
а вчїде не зн контролор, каре дн прїнесе
кѣ лѣкрѣ де сѣрат. Дерегѣторїїл ера дн-
щїїнгат де ачеа. Одатъ лѣквїторїї дн
Бѣчѣм пѣ маї шїї дн че прїчїнѣ аѣ авѣт
днпѣрекерї кѣ дерегѣторїї. Се адѣсерѣ
гренадїрї шї хѣсарї; дар дѣпѣ лѣпѣтѣ де
зн чеас лїнїщеа се рестаѣрѣ. Днтр'ачеа
ромънїї ачеїїа сѣпт шї чева фаталїї.
Авїа трече кѣте о септѣтѣлѣ днтрѣ ка-
реа знѣл саѣ маї тѣлді вѣїешї сѣ пѣ фїе
рѣпїдї саѣ шї вчїшї, шї ачеаста пѣмаї прин
не'пгрїїрїе, шї не-пѣсаре, кѣчї еї зїк, кѣ
че ́ сѣ се днѣтѣмпле тот се днѣтѣмплѣ.
Орї кѣ обїчїзїнѣа дн фаче аша каѣетїчі,
ка сѣ'шї ватѣ жок де перїкол ка шї ма-
рїпарїї? Кѣнд вїзїтаїѣ еѣ вѣїле делаРомїа

афлаїѣ дн фецеле лор ачелаш зїмѣет, че'л
аре матрозѣл, кѣнд зн парїсіан паїѣ дшї
пѣне пїчорѣл не коравїе. Ын медїк дн-
трепрїнсе вїндекареа знїї ромънї вѣтѣмат
фоарте греѣ. Кѣра дїоѣ тѣлт шї волпа-
вѣл пѣ днчета а тот зїче докторѣлвї, кѣ
пѣ се поате ка сѣ'шї прїчеапѣ вїне ар-
теа, пентрѣ-кѣ преа днделѣнѣг се днпїн-
де вїндекареа. Дѣпѣ че дн вїндекѣ, медїкѣл
дшї арѣтѣ вѣкѣрїа. Дар вїндекатѣл дн
зїсе: „Ачеаста пѣ вїне дела Дѣмнеата;
Дѣмнезеѣ вої аша, атѣта е тот.“

Ла кап 15 Церандо ворвї лѣтїнѣще
кѣ преотѣл дн Демшїш, каре ера дн-
вѣрѣкат ка шї дѣранїї кѣ сѣман шї кѣ о-
пїнчї шї днї спѣсе тѣлте. Дн Хадег вѣзѣ
не ромънї ла тѣрг, днѣвѣрѣкѣмїнѣтеа лор
дн пѣлѣкѣ шї афлѣ кѣ форма кѣчѣлїе лор
есте ка а фрїціенїлор (троїанїлор) антїчі,
кѣманша лѣнѣг ка тѣнїка романїлор, песте
каре вїне шерпарїѣ шї не деасѣпра сѣма-
пѣл чел маре де пѣлѣрѣ алѣѣ тївїтѣѣ не-
грѣ, їар днѣвѣрѣкѣмїнѣтеа фемеїлор ера шї
маї фрѣтїоасѣ шї маї гѣстѣоасѣ дѣкѣт а
челорлалте ромъне трансілване. — Дн
Хадег ромънїї тѣнка пѣне калѣѣ кѣ о-
леїѣ, їар знїї сѣлта кѣ о днсѣфледїре не-
пїлдзїтѣ. „Ромънїї дн Валеа Хадегѣлвї
сѣпт фаїтошї ка сѣлтѣторї шї лѣѣда шїо
кѣщїгѣ прин тїшкѣрїле дндетѣпатїче, не
каре ле шїї дѣсѣѣшѣра.“

— Дн маї тѣлте локѣрї, дар апѣме
шї ла кап 16 шї 17 афлѣ D. Церандо,
кѣ ромънїї сѣпт лелешї песте тѣсѣрѣ,
ва ла кап 13 кѣм вом маї ведеа, дн асеа-
тѣлѣ кѣ Лазаронї дела Неапол. „Ачеа-
ста е атѣт де адеѣвѣрат, дн кѣѣт сїпѣѣра
прївїре а знїї сат днї дѣ сѣ прїчепї, кам
че фелїѣ де попор лѣкѣїенѣе днтрѣпѣсѣл. . .

Ромънїи маї п'аѣ тревъинде. Еї поартъ хаїне де пънъзъ, пе каре ле дес фемеїле лор, шї тълъкъ пъдїн, ка съ тречет къ ведереа, къ релецеа лор дї дндатоаръ ла постъри десе. Ачесте дмпредїтъръри дї дптъреще дп фїреаска лор лене, шї тълкаркъ зпїи пъдїнї дшї пълстрезъ дїп къдїг, спре а'шї аренда локъри де арат, то тълш престе тот се поате зїче, къ дъранїи веѣ дп кърчмъ ванїи пе варїи їаѣ къдїгат.“

Ла кап 18 се зїче дп зртъ, къ на дїїле Трансилванїеї се зръск фоарте зпеле пе алтеле.

Кап 19 ромънъл е пореклїт „макръл тълкъторїз де чеаѣ“, ка шї магїаръл „ївїторїз де пїпа са.“

Ла кап 20 чїтїм дескрїереа шї їсто- рїа Брашовълї къ деосевїт їнтерес; венї- реа лвї Радъл прїндъл Ромънїеї спре а- жъторїзл сасїлор ла а. 1611 дп контра прїндълвї тїран Гаврїїл Баторї; вълтїліа пе къмпнїа дптїнсъ спре Ст. Петръл, алтл вълтїліе ла Фелдїоара, дп кареа жвделе Мїхаїл Ваїс рълмасе порт шї сасїї афларъ вїпъ зпвї солдат ромън къ ар фї рълспъ- дїт спаїмъ дптре еї. — D. Церандо дп- тре алтеле дескрїе шї вїсерїка чеа таре а ромънїлор дїп Шкеї, кът шї капела дїп четате че се пълтеще а гречїлор. Дп Шкеї зп преот къ варълъ неагръл дп пълртъ шї дї арълтл лълкрърїле вїсерїчещї вреднїче де вълзт; ї с'аѣ спълс, къ ла локъл ачела дп а. 1383 вългарїї фълкърсеръл о капелъ мїкъ де летп, каре пъл дїнл декълт о свълт анї; — прїп мїжлочїреа прїндълвї Църей ро- тълнещї ла а. 1495 се фълкъл о вїсерїкъ де неатръл; дмпърълтваса Рълсеїї Елїсавета ла 1751 ажвтл ачеа вїсерїкъ. D. Церандо се дпшелл, къ їнскрїпдїїле словене — пїще

стїхърї дїп с. скрїптъръл — ле крелъ а фї ромънещї. Длвї Церандо дї вълтл фоарте таре ла окї дпкърката тълдїме де зългръ- велї, фъръл пїчї зп рълнд сїметрїк арълкате зпа лълпгъл алта, фїндї, вълрвадї, фемеї, пълкътошї, пълкътоасе, зпцери, дїаволї, фъръл дпчепълт шї фъръл сфършїт; дар прео- тъл дї dede съ прїчеапъл, къ ачеле зългръ- велї ар аве о таре пълтере асълра фантасїеї ромънїлор, карїї пълъ акълм сълт аша пълдїн лълмїнадї, тълкаркъ ар треввї шї алте мїжлоаче спре лълмїнареа шї дешептареа лор. — Сфълтвїеск пе орї каре їнтере- сат съ чїтїаскъ кап 20 шї 21 дптрег дїп оридїнал.

Ла кап 21 скрїїторїзл се їнтересл шї де аша пълмїдїї колївашї сакъ сълтени дїп дїнълтл Бълчечїлвї дела Брап маї дп сълс, а кърор пълтър есе ла шесе мїї шї пълтаї ла 1839 фълсеръл дптрълпадї къ лълквїторїї де дїпкоаче. Ѓатл че афл D. Церандо дп Колївашї: „Еї дзк о вїадъл неатърпаатл шї лїверъл. Марї, тарї шї дпдрълснелдї, сълт преа дпсетпнадї пентръл тълрїа шї фїсїоно- пнїа лор чеа вїїе. Еї дшї рад тълпелеле шї дмпредїтър капъл, їар варва о ласъл а креще. Пар вїп еї къларе пълъ ла Бра- шов: пентръл-къл пъл се ковоаръл вълкърос ла шес, знде пъл се сїмт вїїе. Дї везї къл- лърїнд дп троп песте твндї дпвестїдї дп пей де оаїе шї пълртанд о пълшкъ лълпгъл де змър. Колївашї аѣ търте, дела каре се хрълнеспк шї каре сълт сїпгълра лор а- вълдїе. Спре тоатпл еї їнтръл къ търтеле дп дара ромънъл, шї дїп пълшвлне дп пъл- швлне ле дзк пълъ ла Търчїа. Пе ла Кръл- чъл дшї ласъл оїле шї се ре'нторъл спре а сълрва къл невестеле шї къ прълпчїї каре дї ащеаптл дп твндї. Апої їар мерг ла

Търча ші прітѣвара дші тѣпъ оіле іа-
рѣш дндърѣпт. Песте ачеаста коліваші
дѣпъ тімпѣрі се фак ші вѣпѣторі, саѣ пре-
варіванці (контреbandіері). Дн рѣсвоіѣ
дін зрѣтѣ днтре тѣрчі ші рѣші тѣлці дін
еі пѣрта вѣтѣліе кѣ солдаціі лѣі Махтѣд
не сокотеала лор днсѣш; ші чеі каріі с'аѣ
рѣнторе шіѣ спѣне пѣпъ акѣт кѣ таре
фок авентѣрі петректѣ де еі. Ачеші оа-
мені сѣлватічі ші некѣпоскѣторі де фрікѣ
сѣпт пріміторі ші де челе маі тіпере сімде-
мінте. Се спѣне, кѣ спре сѣарѣ кѣнд
тоате се афлѣ дн лініѣ днпреціѣр де
тѣрме, рѣсѣпетѣл тѣнділор рѣспѣнде то-
пѣрі дѣлчі ші дѣрероасе. Ачела е колі-
вашѣл, каре сѣфлѣ дн флѣіерѣл сѣѣ кіе-
тѣнд не іѣвіта са че 'нтѣрзіе а вені. . .
Коліваші прівірѣ ла скітвареа лор (1839)
кѣ чеа маі таре пѣпѣсаре, днпредінаці,
кѣ ачеі тѣвціі токма аша сѣпт аі лор, ка
ші тѣрмеле, де ші днтѣратѣл ді кѣпоа-
ѣе де сѣпѣші аі сѣі. С'аѣ фѣкѣт днчер-
вѣрі (??) а днтродѣче ла еі овіаѣтѣ маі
вѣлндѣ; еѣ днсѣ кред, кѣ ва фі греѣ аі
десѣѣда дела віаѣа чеа пѣатѣрпатѣ, кареа
пѣптрѣ еі аре зп фертек аша таре.“

De Zerпeціі вpede ші D. Церандо,
кѣ ачі ар фі фост Colonia Zerпensіum а
romанілор пайнте кѣ о тіе чіпчі-ші шепте
сѣте де ані. Ачі се дескріе ші вѣтѣліа
Кѣрѣділор саѣ а лѣі Тѣкѣлі ла 21. Август
1690 кѣ пѣмціі. Текелі ажѣтат де 40 міі
тѣрчі ші 15 міі ромѣні осташі дін Ромѣ-
ніа, вѣтѣ не пѣмціі, кѣзѣнд командірѣл
Хаіслер дн пріпсоаре, іар М. Телекі дѣне-
ралісіміѣс ал Арделенілор рѣтасе порт.

Кап 24 ромѣніі стріѣтѣ преа таре ші
дѣлѣпѣсѣк преа тѣлт дін тѣні; пѣ аша
сѣкѣвіѣл ші магіарѣл. — „Сѣкѣіенчеле пѣ

с'ар зпілі а се тѣртіа кѣ ромѣні, кѣ оа-
мені дін попорѣл кѣчеріт.“ — Ромѣніі
днтре сѣкѣві се дѣспадіоналіѣз.

Кап 25 D. Церандо іар vede дн піа-
ѣа дела Сігішоара о ромѣпѣ атѣт де фѣрѣ-
тоасѣ ші кѣ днвѣлітоареа атѣт де гѣстѣос
пѣсѣ не кап, днкѣт пѣ се пѣтѣ контені а
пѣ ворѣ кѣ еа ші аі спѣне кѣ кашѣл еі
есте formoso, іар маі ла зрѣтѣ кѣмпѣрѣ
зп каш таре дела ачѣоаш, кѣчі ромѣпа
пѣ прічѣпѣа, кѣ компліментѣл formoso ар
фі пѣптрѣ капѣл, іар пѣ пѣптрѣ кашѣл еі.

Кап 28. Кѣмпніа. Кѣлѣторіѣл афлѣ,
кѣ ромѣніі дін ачеле дінѣтѣрі кѣмпѣне
„аѣ пѣстрат тѣлт маі віне повеѣдіме, да-
тіпеле, портѣл, скѣрт тоате кѣте каракте-
реаѣл не зп попор. „Аічі вѣзѣвіс еѣ кѣ-
лѣшеріі сѣлтѣнд. Тот аічі вѣзѣвіс фѣрѣ-
тоаселе капете romane, каре ромѣнілор
даѣ атѣта карактер. Дн време че алте
дѣране се днтѣракѣ кѣ десѣтѣрі дін фа-
врічеле Брашовѣлѣі, ромѣпеле де аічі
поартѣ днкѣ тот пѣнѣзѣ кѣсѣтѣ де тѣпа
лор.“

Кап 29, Фемеіле касілор сѣпт тѣпчі-
тоаре, дар ші ромѣпеле дн време че еле
ші кѣпѣтѣ ші рѣд, апоі сѣпт „апріѣе де
міпѣне ла лѣкрѣ.“ De ші сателе касілор
сѣпт маі кѣрате ші маі богате, тотѣш
D. Церандо петрече маі вѣкѣрос дн челе
магіаре, ва ші дн челе ромѣне, пѣптрѣ-
кѣ аѣ дн сіне зп че атрѣгѣторіѣ пѣптрѣ
Длѣі, адікѣ лѣкѣіторіі ачѣстора сѣпт маі
пріетіпоші ші маі оспіталі, пѣ ка касіі.
— „Ромѣнілор лі се афлѣ о сѣтѣ де рѣѣ-
тѣді; дар оаменіі ачѣщіа, акѣрор лѣне
ші сѣрѣчіе есте оспѣндітѣ, дші днтпарт
тѣлаіѣл лор кѣ некѣпоскѣтѣл каре вате
ла зша лор ші мерѣ дѣл тілѣрі департе,

спре а пвне ла втвръ зн влчор къ апъ пентръ кълторѣла че трече.“

Кап 29. Ромънеле din dinzъта Radnei дп гранѣда мѣлтаръ, дъпъ че шѣ алтфелѣ се щѣ дпвръка фръмос, апоѣ „къ зн велѣ де кокетъриѣ“ дпшѣ рѣдѣкъ пѣдѣнтел кътрѣнда де о парте.“

Кап. 30. Авкторъла пѣ преа афлъ о себѣре маре дптре гранѣдарѣла дерънд шѣ дптре ѣовацѣ дп чеа че се цѣне де кълтъръ. — Тот аколо: Ромънѣ шѣ царъла. Ромънѣ италиенѣ, дар греко-рѣсърѣтенѣ ка шѣ тѣскалѣ. . . . Bezѣ орициналъла. —

Дп аплъ вртъторѣ 1846 вом дп-пъртъшѣ дпкъ шѣ din кап 13 каре свѣ дптрег ромънѣлор, апоѣ шѣ рефлексѣле поастрѣ.

Г. Барѣд.

МЪНЪСТИРЕА ДИТРЪН ЛЕМН. *)

Мълдъмѣдѣ де вѣна петречере дела Kozia, не порнѣрѣм де аколо дп dѣспозициѣле челе маѣ вѣне, шѣ дпторкъндъне прип Ржмнѣк, лъарѣм дрѣмъла тѣпъстѣреѣ дптрън лемн, каре есте къ депъртаре ка де дѣбъ пощѣ дела чеа дпнтѣ тѣпъстѣре. Депърткъндъне де ораш шѣ лъскънд алъла дп стънга поастръ перспетѣва лѣ алтъ фадъ. Акъм п'авеам а маѣ ведеа нѣчѣ мѣрдѣ дпалдѣ, нѣчѣ апе тѣреде. Ржърѣ тѣлте дар нѣчѣ, каре кърг дп деосевѣте дѣрекуѣ; каре, ачѣ съ дппрезн, ачѣ съ деспарт шѣ съ дптълпеск ѣаръ ка съ ѣнтре де одатъ

дп ржъл чел маре; деалърѣ дп пропорциѣ анемор, дар дпподобѣте де къпъчѣорѣ фръмосе; дпсфършит тоате нѣчѣ дар кете шѣ елеганте. Іатъ че дптълпесчѣ дела Kozia пѣпъ ла тѣпъстѣреа дптрън лемн, аплълатъ асеменеа дп поалеле вѣнѣ деал.

Ка съ лѣмъ лъкрѣрѣле пе рѣнд, тревѣ съ ворвѣм маѣ дптѣ де традиѣа че съ пѣстрѣазъ асвпра зѣдѣрѣ ачещѣ тѣпъстѣрѣ.

Къ врео треѣзечѣ де анѣ дпнаѣте де а се зѣдѣ вѣсерѣка, зн човап дпшѣ авеа стънга дп локъл ачела, пе коаста деалълѣ. Дптр'о поапте ѣ се дпфѣдѣншъ дп вѣс Маѣка Мълтѣѣторълѣ поръчѣндѣ съ таѣе стежаръла чел маре че ера лългъ стънгъ. Човапъла пѣ сокотѣ де къвѣндъ а се остѣнѣ съ пѣе дп лъкраре порънка; дар вѣвлъ съ репетъ дп маѣ тѣлте ржндърѣ амерѣндъндъла къ педѣпсе, каре дп фѣкъръ съ се арате аскълтътор: авѣа ловѣ де кътева орѣ къ съкѣреа шѣ копачѣла че ера сек къзъ. Дп мѣжлокъл лѣ съ гѣсѣо ѣкоапъ пе каре човапъла о адъсе ла вѣсерѣка сатълѣ. Дар поаптеа, ачеѣашѣ ведѣнѣ ѣ съ арѣтѣ, поръчѣндѣ съ факъ вѣсерѣкъ дп локъл вѣнде а фост копачѣла. Дѣкъндъсѣ ла ачел лок гѣсѣ ѣаръшѣ ѣкоана каре фѣдѣсе сѣнгъръ дпн вѣсерѣкъ. Атѣнчѣ, ажътат де товаръшѣ съ човапъла фѣкъ о вѣсерѣкъ де лемн каре съ веде дпкъ пе деал дпн съсъл тѣпъстѣреѣ: пе рѣдъчѣна щѣжарълѣ есте зѣдѣт олтаръла, шѣ тѣлте мѣнънѣ с'аѣ фѣкѣт атѣнчѣ де кътре ѣкоана ачѣеа.

Маѣ дп жос де вѣсерѣкънда де лемн есте зн алт щѣжар векѣ, непот ал челѣ тѣлат, фѣндкъ съ траде дпн рѣдъчѣнѣле лѣ. Ачѣста асеменеа фаче мѣнънѣ дп токмаѣ

*) Бршътоареа дескрѣере фаче парте дптрън воѣж дпгѣллат о презъвларе дп Валахѣа мѣкъ. Кътева арѣколе дела дпченът сѣѣ тѣпърѣг дп фоаеа лѣтераръ а Молдовѣ шѣ дптра Брашовълѣ.

ѡа рѣпосатѡл зокіѡсъѡ. Мотре алтеле есте
 ѡпа де каре старіѡа ші челеламте маічі
 пеаѡ днкредінѡат: мінѡне вреднікѡ де а
 фі днсемпатѡ. Еле спѡн дар, кѡ дн вре
 меа тѡрчлор, зѡл дінтр'аченіа, авѡнд
 треввінѡѡ де лемпе, а врѡт съ'ші факѡ
 провізіе дін копачіѡл чел сѡжнт. Мн за
 дар іаѡ арѡтат кѡ ачаеста есте о пеле
 ціѡіре грозавѡ; тѡркѡл каре пѡ 'ші адѡ
 чеа амінте съ фі чітіт дн Коран асеме
 пеа лѡкрері, с'анѡкъ де тѡіат: дар ла чеа
 дінтѡѡ ловітѡрѡ, топорѡл мі сѡрі дін мѡіні,
 ші ел кѡзѡ морт. Кѡпетеніа Мѡсѡлмані
 лор, врѡнд съ рѡзѡвпе непорочіреа мор
 тѡлѡі, дндаторѡ не маічі де мн плѡтірѡ
 кѡ треі сѡте леі, кѡчі, де ші ера віне дн
 вредінѡат кѡ пѡ м'аѡ оторѡт еле, дар зі
 чеа кѡ астѡел о чере дрептатеа, фіінѡкъ
 копачіѡл есте ал тѡпѡстірі.

Чел пѡцін де ачаестѡ мінѡне пѡ не
 пѡтѡрѡм дндой, кѡчі тоате маічіле цінеа
 мінте кѡ аѡ плѡтіт вані.

Ла сосіреа поастрѡ аколо гѡсірѡм
 патрѡ даме Краіовенче, каре фѡкъсерѡ
 сѡжнтѡ пелерінаж пентрѡ деосевіте прі
 чіні. Ам авѡт чінстеа але днсоці ла візіта
 че аѡ дат мінѡпатѡлѡі ѡежар, дін каре кѡ
 мѡлтѡ степеніе аѡ рѡпт кѡтева фѡрѡзе,
 с'аѡ днпінат, леаѡ сѡрѡтат ші леаѡ вѡгат
 дн сѡп.

Матеі Басарав, прінѡ реліціос ка чеі
 маі мѡлді дѡпѡ времіле векі, азінѡ де а
 флареа іѡаней де каре ворѡірѡм, зіді пе
 ла 1640, дн поалеле деалѡлѡі, дн жосѡл
 вісеріѡѡдеі де лемп о фѡрѡасѡ вісеріѡѡ,
 дн каре съ vede кѡ іѡана а прііміт съ фіе
 мѡтатѡ. Степеніа кредінчошілор, ші маі
 алес а фетеілор кредінчоасе, а днподобіт
 кѡ черчѡеі де змарандѡрі, колетѡрі ші діа

deme сѡѡмпе, ачаестѡ веке іѡанѡѡ, днѡѡрѡ
 катѡ песте тот дн арцінт де логофѡѡлѡ
 К. Кѡмпінеанѡл.

Мн мѡѡітрѡ вісеріѡеі дн дрепта, съ
 vede зп мортѡнт а кѡрѡіа інскріпціе азіа
 съ чітеѡе не піатрѡ, ла кап есте сѡпатѡ
 о кѡзѡпѡ, дн еа вѡлтѡрѡл, ші де амѡндѡѡ
 пѡрѡіле кѡте зп херѡвіт. Ачест мортѡнт
 есте ал фаміліі тале вітеазѡле Шерѡан,
 прінѡ вреднік а те одіхні дн сѡжнтѡл мѡ
 каш зідіт де Матеі Басарав; времеа ші
 оамені ѡеаѡ ліпсіт пентрѡ словозеніа поа
 стрѡ, дар ромѡніі днці вор фі тотд'азпа
 даторі пентрѡ вѡпеле тале кѡцетѡрі. Тѡ
 ѡціаі кѡ лѡмініе ші днѡѡѡѡтѡѡра врѡж
 маші аі тіраніеі, сѡнт пріетені ші разіме
 але прінцілор челор вѡні. Околіт де дн
 вѡѡѡці стрѡніі, чінстінѡ ші днѡѡѡжінѡ де
 аі дѡріі тале, днтрѡѡѡѡнд меѡѡешѡѡріле
 ші днтемеінѡ шкоале пентрѡ кредітереа
 пѡлїкѡ, тѡ аі врѡт съ формезі четѡѡені,
 ші аі фост дін мікѡл пѡмѡр де прінці дн
 чепѡторі аі чівілізаціі ші фала порѡаде
 лор. Одіхнеѡе дн паче тѡреаѡѡ зѡѡрѡ,
 околітѡ ка де атѡтеа діадеме де сѡвеніріле
 фантелор тале; ші кѡнд волта вісеріѡеі рѡ
 сѡлѡ де слава Дѡмнезеіреі, кѡнд кредін
 чошіі днші фак рѡгѡчїзѡнеа дн лімѡа пѡрїн
 цілор поѡдрі, кѡнд днѡѡелеѡет ачеѡа че
 врем ші ачеѡа че зічет, гѡндеѡеѡе атѡпчеа
 кѡ мѡлѡѡміре, кѡ пѡмеле тѡѡ не ва фі
 тотд'азпа сѡѡмп кѡтѡ време вом фі ро
 мѡні ші вом аѡеа о лімѡѡ.

Мѡпѡстіреа аре зп аер де веселіе, ші
 съ ціне дн стареа чеа маі вѡлѡ, дн кѡрѡ
 деніа чеа маі плѡкъѡтѡ. Ачаеста фаче чін
 сте Старіці де акѡм, ші доведѡеѡе кѡ фѡ
 меіле аѡ пентрѡ днгрїжіреа каснікѡ зп дар
 деосевіт, ла каре вѡрѡѡѡціі саѡ пѡ вор саѡ

пъ пот а ажъце. Аколо лъкъск врео пѳъ-
зечи де маичи, ши еѳъ пѳъ сѳътъвекъ пе нимини
сѳъ ле viziteze, de воеще аши тѳълтѳи сѳъ-
флетѳъ. Мълте din еле сѳълт тѳипере; тѳълте
лпкъ копѳле, каре пѳъ шиѳъ ниѳъ кѳъм ниѳъ
пентрѳъ че сѳъ афлѳъ аколо.

Ар фѳи де тревъиндѳъ сѳъ ridiche чѳинева
гласѳъ лпмпотрѳива педрептѳълѳи овѳичеѳъ de
а лпкина ла слѳъжба лѳи Dampnezeѳъ нище фѳиин-
це а кѳърора жѳъдекатѳъ лпкъ славѳъ, ниѳъ
шиѳе предѳи тѳърѳиѳеа лпдаторѳирѳилор, ниѳъ
поате авеа словоzenia амеѳери. Кѳъ кѳът маѳи
алес de vom зѳиче кѳъ тѳълте сѳълт сѳилѳе de
пѳъриндѳи лор сѳъ лпмърѳъдѳишезе ачеастѳъ ви-
дѳъ! оаре пентрѳъ грешалеле че пот фаче,
ши пѳъкате лп каре пот кѳъдеа, чѳине тревѳе
сѳъ рѳъспѳънзѳъ, еле саѳъ пѳъриндѳи? Кѳънд лп
оки акоперѳидѳи де вѳълѳа фечорѳиѳе арде фокѳъл
дорѳинделор; кѳънд сѳълт раса кѳълѳгѳреаскѳъ
вате о inimѳъ фервѳинте, оаре сѳълт еле de
осѳъндѳит дака лп лок de рѳъгѳъчѳивѳи сѳоѳинте,
де кѳъцетѳърѳи череѳидѳи, дѳък ла олтар сѳъспѳънзѳи
лпекате, ши патѳими осѳъндѳите? А фѳи приѳи-
миѳе аколо фемеѳиле каре descѳъстате de лѳъ-
те ши de непорочѳирѳи, лпши алег азѳлѳъ аче-
ста ка liman de скѳъпаре, саѳъ ачеле че аѳъ
о аплекаре хотѳърѳътѳъ пентрѳъ виѳада тѳълтѳъ-
стѳирѳи, нимѳик маѳи вѳъп; пентрѳъ ачееа сѳъаѳъ лп-
токѳит асемеѳеа лѳъкашѳърѳи, ши сѳъаѳъ лпзе-
страт de фондаторѳи лор кѳъ дѳърѳи ши венѳи-
тѳърѳи. Дар, ка вѳъ татѳъ, спре аши лпмпѳъдѳина
келѳѳивѳилѳе, спре а скѳъпа de грѳижиле лпзе-
стрѳърѳи, сѳъ жѳърѳеаскѳъ пе вѳъпа din фѳиичеле
сале, ка сѳъ порочѳеаскѳъ пе алта, ачеаста ми
се паре а пѳъкѳътѳи de о потрѳивѳъ лппѳинтеа
оашенѳилор ши лппѳинтеа лѳи Dampnezeѳъ.

Мълте некѳъвиѳиндѳи, ка сѳъ пѳъ зѳик пелеѳидѳърѳи,
сѳъаѳъ лпнтѳъмѳлат ши сѳъ лпнтѳъмпѳълѳъ лпкъ,

Редактор Георѳие Барѳидѳъ. — Едѳитор Иоан Гѳътт.

din прѳичѳина ачестѳи некѳреѳидѳиѳек овѳичеѳъ.
Бртѳътоареа повель, скоасѳъ din манѳекрѳи-
птѳъл вѳъпѳи лѳъкѳитор ал тѳъндѳилор, есте вѳъ
поѳъ аргѳъмент лп фаворѳъл челор че зѳисе-
рѳът маѳи сѳъс. Стрѳътошиѳи поѳъдрѳи, дѳъпѳъкѳът
сѳъ vede, пѳъ ера маѳи вѳъпѳи декѳът поѳи лп асе-
менеа прѳичѳинѳи. (Новела ва вѳърта лп Сем. I.)

О скѳъртѳъ meditaѳиѳе асѳъпра зѳгѳрѳъвѳирѳеѳи.

Мълт миѳаѳъ пѳъкѳът а прѳивѳи фѳърѳмосѳъл
ши сѳъвлѳимѳъл лп тѳъѳиестрѳиѳа зѳгѳрѳъвѳирѳеѳи; тѳълт
тѳъ доаре, кѳъ лп четатеа поастрѳъ пѳъ се а-
флѳъ ниѳъ тѳъкар о колекѳидѳе de ѳкоане ши
портрете тѳъкар а вреѳъпѳи прѳиват маѳи лп-
семпѳатѳъ; тот че се афлѳъ ѳ рѳъспѳъндѳит. —
Лп зѳилеле тревѳъте о порочѳирѳе тѳъ дѳъсе ла
D. Isidor Neugass, вѳъ зѳгѳрав, преѳъм парѳи
калкъ пе ла поѳи. Артѳистѳъл ачеста преѳъм
се vede пѳинтат лп вѳърѳъстѳъ, аша ѳ пѳинтат
ши лп артеа са. Кѳъпоскѳът кѳъ аша пѳѳмитѳе-
ле шкоале de зѳгѳрѳъвѳие а Итаѳиѳеѳи, а Олап-
деѳи, а Церманѳиѳеѳи, апоѳи петреѳъ ши 12 аѳи
лп Рѳъсѳиѳа, вѳънде стѳъдѳидѳе din темеѳъл аша пѳѳмѳита
шкоалѳъ саѳъ стѳил визанѳин, преѳъм адѳикѳъ
треѳъве а се зѳгѳрѳъвѳи фѳърѳмос ши пѳъкѳът
лп висерѳичеле греѳко-рѳъсѳърѳитене. Венѳидѳи ла
D. Neugass ши прѳивѳидѳи, одатѳъ, de дѳѳъ орѳи,
de нѳѳъ орѳи кѳъ лѳъаре аѳинте ла ѳкоана Скѳиѳъ-
вѳъреѳи ла фадѳъ фѳъкѳътѳъ пентрѳъ висерѳика чеа
таре din Шкеѳи. Стѳъдѳидѳеѳи ѳкоана ачестаста.
Нѳъ о ведѳи афла лпкѳъркатѳъ кѳъ колоаре гроа-
се ши сверѳътоаре, кѳъм вѳажокореск алдѳиѳи
стѳилѳъл визанѳин, чѳи ведѳи кѳъпоашѳе кѳъ пепелѳъл
артѳистѳълѳи ера пѳътрѳъне de ѳдеѳеа, кареа ѳ се
череа а о персонѳѳика; каѳъдѳи елеганѳъ?
веѳи афлаѳъ; черѳи лпсѳъфлареа релеѳеѳоасѳъ де-
ла ачѳеа ѳкоанѳъ? фѳи сѳигѳър кѳъ прѳивѳирѳеа de вѳъ
пѳътрарѳъл ла дѳълса лпдѳи ва шерѳъл лп лок
de рѳъгѳъчѳене.

D. Neugass are ши о колекѳидѳе de пор-
третѳърѳи, дѳинѳре каре капѳъл вѳъпѳи персѳиан пе
пѳъкѳъ de минѳе; ѳар портретеле дела дѳѳъ
dame сѳълт виѳада кѳъар.

Г. Б.

